

RENBETESKOMMISSIONENS AF 1913 HANDLINGAR

XIV

Protokoll

Sommarundersökningar 1915 inom norra
afdelningens område

**Protokoll fördt på Storsteinnes den 18 august
1915.**

§ 1.

Sektionen afreste på morgonen från Malangseidet med afdelingens motorbåt, till Tennes, och begaf sig därifrån med skjuts till gården Grönaas, där ölapparnas vårflyttningssväg med vajhorden demonstrerades af den medföljande lappen Henrik Nils-

son Tomma och af värdinnan på gården, Debora Thollefsen. Härifrån följde sektionen samma flyttningsväg söderut till gården Petersborg, där förbiflyttningsförhållandena undersöktes. Härifrån återvände sektionen till gården Björkli vid E-ändan af Josefvand. Här demonstrerades sommar- och höstflyttningsvägen för samtliga förbiflyttande hjordar af Henrik Nilsson Tomma och ägaren af gården Björkli, Georg Johansen. Sektionen följde sedan samma flyttningsväg till Storsteinnes, där på eftermiddagen förbiflyttningsförhållandena studerades.

§2.

Enligt inhämtade upplysningar passeras Petersborg antingen genom den östligaste gårdens inmark, där den bekvämaste vägen ned från fjället Skavliaasen gaf, eller utanför den västliga gårdens inmarksgärde. Därefter flyttar man rakt mot Grönaas, där landsvägen passeras midt för gården och renarna drivas öfver inmarken upp i liden. Därifrån följes skogsgränsen ut mot Malangseidet. En del byar går därjämte en annan väg förbi gården Vasvold vid Lille Fiskelösvand. Dessutom har förr flyttats öfver Josefvand, om isen burit, vid tiden för flyttningen.

Vid Björkli har enligt uppgift af ägaren, 34-årige Georg Johansen, flyttningsvägen såväl vid midsommartid som om hösten sedan 17 à 18 år tillbaka gått fram öfver backen, där gården nu ligger, ända tills J. för 5 år sedan köpte marken och började nyodling där. — Förut gick vägen enligt J:s uppgift förbi Bjellmo, den nyanlagda gården mellan Trollaasen och Björkli, men denna väg öfvergafs för att undvika skadegörelser. — De sista 5 åren har flyttningen vanligen försiggått på W-sidan om J:s inmarksgärde och uppför liden hufvudsakligen på J:s ägor. I enstaka fall har någon by flyttat E om gården, hvilket J. ej gärna sett, då hans inmark på denna sida ej är ingärdad.

Inga natursvårigheter finnas på de ofvan omtalade flyttningsvägarna.

Vid gårdarna Petersborg och Grönaas går den ofvan beskrifna vajflyttningssvägen genom inmarken. På den förstnämnda platsen har detta gifvit anledning till takst, på den senare däremot icke.

Båda gårdarna kunna emellertid passeras utan att renarna komma på inmarken, om lapparna vid flyttning förbi Petersborg drifva renarna W om gårdarna (som nu tidtals sker) och vid flyttning förbi Grönaas E om inmarksgärdet.

Som förhållandena nu äro vid Björkli, passera renarna öfver en odlingsbar myr S om landsvägen, samt i liden W om gården öfver mark, som tillhör gården Vesterbotn och användes till slätter. På slättern har en gång flyttningen gifvit anledning till takst. Ägaren af Björkli meddelade, att han tänkt uppodla och ingärda den ofvan omtalade myren, hvilket skulle göra förbiflyttningen ännu svårare. Man uppgaf sig vara villig att medgifva flyttningssvägens bibehållande om ett gärde byggdes nedanför myren i sned riktning från landsvägen till älfven, som rinner ut från Josefvand, vid den punkt, där flyttningssvägen passerar älfven samt om han finge en årlig ersättning af 50:— kr. för den skada han anser att renarna vid genomflyttning åstadkomma på björkplantor uppe i liden på hans egendom. Detta gärde blefve 300 á 400 m långt. Afståndet från gården upp till skogsgränsen är c:a 1 $\frac{3}{4}$ km.

För att flyttande renhjordar skola kunna passera förbi Björkli utan att beträda inmark eller slätter finnas enligt sektionens uppfattning två möjligheter:

1. Flyttningssvägen kan såsom nu gå W om gården, da del blir nödvändigt att uppföra det af Georg Johansen föreslagna gärdet samt att genom gården skydda de slätter i liden, som tillhöra gården Vesterbotn.
2. Flyttningen kan försiggå E om gården. i så fall måste en 20 m bred gata ingärdas på båda sidor för att skydda Björklis och Finkjeldbakkens slättermarker. Gärderna böra sträcka sig från landsvägen så långt upp i liden som slättermarker finnas, 1,5

å 2 km. Skogen mellan gårderna borde om icke helt bortrödjäs, åtminstone starkt gallras.

Någon annan omläggning af flyttningsvägen tyckes här vara omöjlig.

I det tvärgärde, som är uppfördt öfver den ovanför Storsteinnes till flyttningsväg utlagda gatan, bör ett grindhål till af 10 m bredd upptagas.

Flyttningen öfver udden på Storsteinnes erbjuder inga svårigheter, om det blott tillses att icke båtar, vedstaplar e. d. vid tiden för flyttningen ligga så nära vägen, att de skrämna renarna.

Uppläst och godkänt den 19 augusti 1915.

Justeradt i Tromsö den 24 september 1915.

P. Lorenz Smith.

Eric von Sydow.